

Positive og negative effektar av ein kommunesamanslåing

I Forhandlingsutvalet sitt møte 27.05.15 (sak 11/15) så vart det sett på kva positive og negative effektar ein kommunesamanslåing kunne ha. Dette notatet er ei oppsummering av det gruppearbeidet. Åsbjørn Vetti frå KS Konsulent leia forsamlinga gjennom denne saka.

Det var delt inn i grupper med 6 – 8 personar i kvar gruppe. Gruppene vart «spreidd» mest mogeleg på tvers av kommunar og roller. Vetti hadde ein kort introduksjon der han raskt gikk gjennom dei 10 kriteria for kommunestruktur frå ekspertutvalet.

Metoden som vart nytta:

Det vart jobba i to sesjonar med ulike tema. Kvar gruppe fikk utdelt flippoverark og tusjar. Gruppene fikk i oppdrag å dele arket i to - sterke og svake sider med å slå seg saman med ein eller fleire kommunar. Det vart også mogeleg å setje initialar dersom eit punkt ikkje gjeld alle: Solund = So, Gulen = Gu, Masfjorden = Ma, Modalen = Mo, Fedje = Fe, Austrheim = Au, Radøy = Ra, Meland = Me, Lindås = Li.

Gruppene jobba om lag 35 minutt med temaet. Kvar gruppe fikk presentere to moment i plenum. Fyrst sterke sider, så svake sider. Det var også ein open runde til slutt.

Sesjon I:

Her vart det jobba med med følgjande kriterier frå ekspertutvalet:

- 1) Tilstrekkeleg kapasitet
- 2) Relevant kompetanse
- 4) Effektiv tenesteproduksjon

Overskrifta for desse kriteria var «**Tenester**».

Sesjon II:

Her vart det jobba med med følgjande kriterie frå ekspertutvalet:

- 7) Funksjonelle samfunnsutviklingsområde
- 8) Høg politisk deltaking
- 9) Lokal politikarstyring
- 10) Lokal identitet

Overskrifta for desse kriteria var «**Samfunnsutvikling og demokrati**».

I oppsummeringa er det valt å behalde dei orda og uttrykka som er nytta av gruppene. Er der heilt like ord så står det eit tal bak som indikerer at fleire grupper har peika på det same. Har sortert argumenta for dei kriteria som ekspertutvalet har nytta og systematisert det innafor kvart kriterium. Nokon av argumenta kan sjølvstast nyttast på fleire kriterium.

Oppsummering av sesjon I – Tenester -

Sterke sider	Svake sider
<p>Tilstrekkelig kapasitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Storleik og samansetting på fagmiljø – robust fagmiljø • Stabilitet i fagmiljøa • Auka stabilitet • Større fagmiljø/kompetanse (3) • Styrka fagmiljø • Kompetanse • Distanse til sakene • Meir effektive – stordriftsfordel • Effektiv tenesteproduksjon • Meir objektivitet på visse område – spesielt der det er veldig små fagmiljø • Likebehandling (objektivitet) • Meir attraktivt med større fagmiljø • Mindre problem med habilitet • Mindre sårbar • Meir robuste einingar til å dekke kommunen sine tenester og oppgåver • Rasjonalisering • Meir systematisk produksjon • Stordriftsfordel • Høgare kvalitet på tenesteproduksjon • Breidare kompetansesamansetting • Ressursar til utvikling av tenester – innovasjon • Fagleg integritet – gjennomslagskraft • Betre tilrettelegging for gode politiske prosessar (ofte som alternativ til konsulentar) <p>Relevant kompeanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spesialisering • Rekruttering (2) • Betre rekruttering • Større og meir attraktive fagmiljø • Lettare å rekruttere rett kompetanse – 	<p>Tilstrekkelig kapasitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meir uoversiktleg – lengre beslutningsveg • Nok er nok • Lange prosessar • Mistar fleksibilitet • Auka byråkrati • Mindre handlingsorientert/ løsningsorientert • Omstillingsevne • Sårbar • Jobbusikkerhet for rådhusilsette <ul style="list-style-type: none"> ○ Jobb + bustad i distriktet • Fråflytting i delar av kommunen • Sentralisering gir avstand til innbyggerane • Individet mindre i fokus (den einskilde innbygger) <p>Relevant kompeanse</p> <ul style="list-style-type: none"> • Må dra vekslar på større fagmiljø enn NHL • Lokalkunnskap – mindre • Sveikka lokalkunnskap • Manglande felles identitet (manglande

<p>konkurransedyktige betingelsar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innkjøp/klagehandsaming • Flyktingekapasitet – tenester til dei • Potensiale for meir effektiv tenesteproduksjon/ Administrasjon • Betre habilitetsforhold • Ivareta fleire oppgåver • Betre utnytting av ressursane • Fleire 100 % stillingar • Spisskompetanse • Yte fleire tenester innan eigen kommune <p>Effektiv tenesteproduksjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stordrift • Effektivisering – webløysingar • Kostnadseffektiv • Einingskostnadane går ned • Frigjere ressursar til tenesteyting • Økonomi – «større kommunekasse» • Styrket økonomi • Jobbsikkerheit på ytre einingar • Konkurransesetting • Samferdsel • Kollektiv • Betre styring av tenestekvalitet • Effektiv sakshandsaming (forvaltning, juss) • Eliminering av sårbarhet • Mindre statlig innblanding – beslutning nærare innbygarane 	<p>eigarskap til ulike delar i den nye kommunen)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silotenking • Kan miste samhandling og forståing for andre sektorar • Fagleg dominans • Kompliserande (ref. «godt nok») • Byråkratiserende <p>Effektiv tenesteproduksjon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avstand til brukarane – større • Lengre geografiske avstandar • Sentralisering av tenester • Store avstandar • Mindre lokalkunnskap • Mindre smidighet • Mindre bruk av skjønn • Avstand til tenester • Sentralisering • Meir byråkrati/administrasjon • Mindre «kortreist mat» • Upersonleg og store miljø • Mindre eigarskap • Mindre engasjement • Mogeleg uoversikteleg • Konkurransesetting
--	--

Oppsummering av sesjon II – Samfunnsutvikling og demokrati

Sterke sider	Svake sider
<p>Funksjonelle samfunnsutviklingsområde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sterkere region i forhold til Bergen • Sterkere regionar • Statleg styring (mindre) • Robuste fagmiljø • Næringslivet - færre å forhalde seg til • Betre arealplanlegging – infrastrukturprosessar • Større område – storskalatenking • Kortare prosessar • Felles/lik forvaltning • Mulighet til å påverke gjennom ein politisk kanal i felles bo- og arbeidsområde • Næringstilrettelegging • Slutt på indre konkurranse om «feil næringstilrettelegging» • Saman er me sterke • Meir likebehandling (eks byggesak) • Samferdsel – påverking • Betre på samferdsel • Samferdsle • Lettare politiske prosessar (jamfør Nordhordlandspakken) • Fylkesmakt • Arealdisponering • Heilskapleg arealplanlegging • Betre arealutnytting/utvikling • Strategisk planlegging for heile regionen (overordna nivå) • Utvikle «horisonten» • Større perspektiv • Større regional makt • Effektivitet – profesjonalisert fagmiljø 	<p>Funksjonelle samfunnsutviklingsområde</p> <ul style="list-style-type: none"> • Svekker distrikta • Felles reglar, differensiering? • Mindre kontakt med lokalt næringsliv • Meir tungrodd system • Avstand/fare for sentralisering – det er makta som rår • Fokus på store vekstområde • Avstand til politikarane
<p>Høg politisk deltaking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Større kommunestyre enn 	<p>Høg politisk deltaking</p> <ul style="list-style-type: none"> • Politisk deltaking

<p>minimumskravet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Heilskapleg samfunnsutvikling • Lettare å rekruttere • Sterkare partipolitikk • Fleire å velje mellom • Kan verta lettare å rekruttere folk til partilistene <p>Lokal politkarstyring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grendeutval/kommunedelutval • Valkretsar • Grendatuval – lokal identitet • Større lokalpolitisk ansvar i ombodsrolla • Politisk tyngde/påverking – styrka demokrati • Heilskapleg og overordna politisk tenking • Mindre inhabilitet <p>Lokal identitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrke identiteten • Styrka lokal identitet i bygdene og regional identitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Habilitet/nærhet • Konsensus • Mindre engasjement i befolkninga for kommunepolitikk <p>Lokal politkarstyring</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lågare valdeltaking • Mindre medbestemmelse • Manglande lokalkunnskap • Større lokalpolitisk ansvar i ombodsrolla • Manglande nærhet • Stor avstand til politiske møte/reisetid • Politikken forsvinner – Administrasjon bestemmer • Lengre veg til politikarane • Større avstandar • Mindre involvering • Skeiv representasjon • Store kostnader <p>Lokal identitet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mindre personleg kjennskap og kontakt med den einskilde politikar • Frykt for det ukjende • Utkantane vert gløymd • Svekka identitet i bygdene • Dårleg/lite samfunnsutvikling i utkantane • Lite lokalkunnskap blant politikarar • Fråflytting • Lokal identitet – større i ein mindre kommune – vil vere ulike utgangspunkt
--	---